

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
SURİYE ARAP CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
TARIM ALANINDA EKONOMİK, BİLİMSEL VE TEKNİK
İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT MUHTIRASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacaktır),

İki ülke halkları arasındaki dostane ilişkileri güçlendirme arzusuyla,

İki ülke arasında tarihi dostluk ve kardeşlik ilişkilerini daha da geliştirme ve derinleştirme yönünde tarımsal alanda işbirliğinin geliştirilmesi gereği teyit edilerek,

Tarım alanındaki ilişkilerin sağlam ve kurumsal bir temele oturtulmasını hedefleyerek,

İklim değişikliği, kuraklık, ısı artışı, su kıtlığı gibi ülkelerimizin bulunduğu bölgede daha da etkili olan sorunlara, işbirliği içinde çözümler üretilmesi, bu bağlamda özellikle suyun modern sulama yöntemleriyle verimli kullanılması yönünde gayret gösterilmesi gereğini dikkate alarak,

Akit Tarafların ulusal mevzuatı çerçevesinde,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE 1
AMAÇLAR

Bu Muhtıranın amacı, ve eğitim birimleri ve diğer teşkilatlar arasında tarım alanında ekonomik, bilimsel ve teknik işbirliğini teşvik etmek ve artırmaktır.

MADDE 2
İŞBİRLİĞİ ŞEKLİ VE ALANLARI

Akit Taraflar aşağıdaki alanlarda işbirliği gerçekleştirirler;

1. Ülkelerimizin bulunduğu Bölgede iklim değişikliği, kuraklık, ısı artışı, su kıtlığı gibi etkili olan küresel sorunlara, işbirliği içinde bölgesel çözümler üretilmesi, bu bağlamda özellikle suyun modern sulama yöntemleri ile verimli kullanılması yönünde teknik işbirliği sağlanması.
2. Kuraklığa dayanıklı tahıl çeşitlerinin ıslahı ve araştırılması ile sebze tohumu ve meyve fidanı üretiminde işbirliği yapılması,
3. Tarla bitkileri alanında; tahıllar ve yemeklik dane baklagillerle ilgili araştırma, tohumculuk sistemleri ve genetik kaynaklarının korunması konularında işbirliği yapılması,
4. Hasat ve hasat sonrası ürün kayıplarının azaltılması ve ürünlerin raf ömrünün uzatılması konularında karşılıklı bilgi ve teknoloji transferi, yetiştiricilere tavsiye paketleri hazırlanması ve yayımı,

5. Tarım ve hayvancılıkta verimliliği artırıcı eğitim programları, seminer ve konferanslar düzenlenmesi, teknoloji, doküman ve bilimsel yayınların değişimleri, uzman mübadelesi ile araştırma enstitülerinin ve tarım işletmelerinin imkânlarından karşılıklı yararlanılmasının sağlanması,
6. Çiftçi eğitim ve tarımsal yayım konularında eğitimcilere yönelik karşılıklı eğitimlerin düzenlenmesi,
7. Karşılıklı olarak tarımsal fuarlara katılımın sağlanması ve tarım ürünleri ticaretinin karşılıklı olarak artırılması için gerekli tedbirlerin alınması,
8. Tarımsal alandaki yatırımlarda işbirliğinin geliştirilmesi,
9. Kuraklık, çölleşme, tuzlanma ve çoraklaşmaya karşı iyileştirme çalışmaları, amenajman planları konularında işbirliği yapılması,
10. Hayvan Kayıt Sistemi, Çiftçi Kayıt Sistemi, Coğrafi Bilgi Sistemi ve Uzaktan Algılama konularında teknik destek sağlanması,
11. Tahıllar, pamuk, baklagiller, çeşit geliştirme, suni tohumlama, embriyo transferi ve biyo-teknoloji konularında eğitim ve teknik destek sağlanması,
12. Bitki ve hayvan genetik kaynaklarının korunması ve muhafazası konularında karşılıklı eğitim ve inceleme gezileri düzenlenmesi,
13. Küçük ve büyükbaş hayvancılıkta ıslah, seleksiyon, genetik kaynağı koruma ve muhafaza konularında teknik işbirliğinin sağlanması,
14. Tohum tescil ve sertifikasyonu ile mekanizasyon test sistemlerinin kurulması konularında teknik destek verilmesi,
15. Her türlü teknoloji transferi ve materyal değişimi konularında işbirliğinin geliştirilmesi,
16. Bölgelerarası işbirliği programı çerçevesinde mantar tohumu üretimi ile ilgili teknik bilgi ve uzman mübadelesi,
17. Organik tarım, antepfıstığı ve zeytin konularında ortak projelerin teşvik edilmesi ve uzmanların eğitilmesi,
18. Türkiye-Suriye sınırındaki uygun alanlarda organik tarım yapılması hususunda işbirliği tesis edilmesi,
19. Tarımsal destek sisteminin uygulanması konusunda Suriyeli uzmanlara bilgi aktarılması,

MADDE 3 YÜRÜTME ORGANLARI

Bu Muhtıra'nın uygulamasından sorumlu olan Yürütme Organları:

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ve
2. Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti adına Tarım ve Tarımsal Reform Bakanlığı'dır.

MADDE 4
YÜRÜTME KOMİTESİNİN KURULUŞU

1. Akit Taraflar, işbu Muhtıra kapsamındaki işbirliğinin uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek amacıyla bir Tarım Yürütme Komitesinin (bundan sonra "Komite" olarak anılacaktır) kurulmasını kararlaştırmıştır.
2. Komite Müsteşar Yardımcısı düzeyindeki heyet başkanları da dâhil olmak üzere her ülkeden beşer üyeden oluşur.
3. Komite yıllık olarak veya karşılıklı mutabakatla belirlenen sürede döntüşümlü olarak Türkiye ve Suriye'de toplanır.
4. Bu Komite aşağıdaki görevlerden sorumludur:
 - Karşılıklı olarak mutabakata varılan işbirliği programlarının uygulanmasının izlenmesi;
 - İşbirliği şeklinin daha ileriye götürülmesi ve iyileştirilmesi konusunda teklif ve önerilerin gözden geçirilmesi;
 - İşbirliği faaliyetlerinde karşılaşılan güçlüklerin çözümüne yönelik tedbirler geliştirilmesi

MADDE 5
HARCAMALAR

Yürütme Komitesi üyelerinin uluslararası seyahat masrafları gönderen ülke, konaklama ve yurtiçi ulaşım masrafları ise toplantıya ev sahipliği yapan ülke tarafından karşılanır.

2. Maddede sözü edilen uzman değişimi ve eğitim faaliyetlerine ait masrafların nasıl karşılanacağı tarafların imkânları göz önüne alınarak Komite toplantısında belirlenir.

Ev sahibi ülke, ziyaret tarihinden en az iki ay önce planlanan ziyaret hakkında bilgilendirilir.

MADDE 6
ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

Bu Muhtıranın yorumlanmasından ya da uygulanmasından kaynaklanan farklılıklardan doğacak herhangi bir anlaşmazlık Akit Taraflar arasında istişare ve müzakere yoluyla dostane bir şekilde çözümlür.

MADDE 7
DEĞİŞİKLİKLER

Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızası ile işbu Muhtıra üzerinde değişiklik yapılabilir.

Yapılacak değişiklikler 8. Maddede tanımlanan aynı yasal usul uyarınca yürürlüğe girer ve işbu Muhtıranın bütünleyici bir parçasını teşkil eder.

MADDE 8
YÜRÜRLÜĞE GİRME, SÜRE VE SONA ERME

İşbu Mutabakat Muhtırası, Akit Tarafların ulusal mevzuatları uyarınca gerekli onay işlemlerini tamamladıklarını birbirlerine yazılı olarak, diplomatik kanallar vasıtasıyla, bildirdikleri tarihten itibaren yürürlüğe girer.

İşbu Muhtıra yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süreyle yürürlükte kalır. ,

İşbu Mutabakat Muhtırası, YUKARIDAKİ HUSUSLAR MUVACEHESİNDE, ilgili Hükümetler tarafından yetkilendirilen aşağıda imzası bulunan Hükümet temsilcileri tarafından, Şam'da 23 Aralık 2009 tarihinde her biri eşit derecede geçerli olan, ikişer orijinal nüsha halinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır. Yorumlamada her hangi bir farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olur.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Suriye Arap Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Mehmet Mehdi Eker

Adel SAFAR

Tarım ve Köyişleri Bakanı

Tarım ve Tarımsal Reform Bakanı

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
ON ECONOMIC, SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION
IN THE FIELD OF AGRICULTURE
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE SYRIAN ARAB REPUBLIC**

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Syrian Arab Republic hereinafter referred to as "the Contracting Parties",

Desiring to strengthen the friendly relations between the peoples of the two countries,

Confirming the necessity of enhancing cooperation in the field of agriculture for further strengthening and deepening the historical friendship and brotherhood relations between the two countries,

Targeting to establish a sound and institutional basis for the agricultural relations,

Considering the vitality of generating solutions collaboratively for problems mostly effective in the region involving both countries such as: climate change, drought, temperature rise, water shortage, and within this scope, endeavoring to promote efficient use of water with modern methods,

Pursuant to the national legislations of the Contracting Parties.

Have agreed as follows:

**ARTICLE 1
OBJECTIVES**

The objective of this Memorandum of Understanding (MoU) is to encourage and enhance economic, scientific and technical cooperation in the field of agriculture between economic, technical, scientific and training units and other organizations in the field of agriculture.

**ARTICLE 2
AREAS AND FORM OF COOPERATION**

The Contracting Parties shall carry out the cooperation in the following areas,

1. Generating regional solutions collaboratively for global problem mostly effective in the region involving both countries such as: climate change, drought, temperature rise, water shortage, and within this scope, providing technical cooperation particularly to promote efficient use of water with modern irrigation methods.
2. Cooperation in the field of breeding and research on drought-resistant cereal and production of vegetable seeds and fruit saplings.
3. Undertaking a research on cereals and edible legumes, cooperating on seed production systems and conservation of genetic resources in the field crops.
4. Transferring know - how and technology mutually on alleviation of the losses during harvest and post harvest and extension of shelf lives of products, and preparing and extending guidelines for producers.

5. Organizing mutually training programs, seminars and conferences to enhance productivity in agriculture and animal husbandry, exchanging technology, documents, publications and experts, facilitating utilization of the facilities of research institutes and agricultural enterprises.
6. Organizing mutual training for trainers on farmer training and agricultural extension.
7. Encouraging the participation in agricultural fairs mutually and taking required measures to mutually increase agricultural products trade.
8. Promoting cooperation in the field of agricultural investment.
9. Establishing cooperation on improvement works against drought, desertification, salinity and forest loss, and management plans.
10. Providing technical assistance regarding Animal Registration System, Farmer Registration System, Geographical Information System and Remote Sensing System.
11. Organizing trainings and providing technical assistance in the field of cereals, cotton, legumes, variety improvement, artificial insemination, embryo transfer and biotechnology.
12. Organizing training and study tours mutually on the subject of plant and animal genetic resources protection and conservation.
13. Establishing technical cooperation on improvement, selection and genetic resources protection and conservation in the field of ovine and bovine animal husbandry.
14. Providing technical assistance on seed registration and certification and mechanization test systems.
15. Enhancing cooperation on transfer of any kind of technology and exchange of materials,
16. Exchange of experts and technical know-how on mushroom seed production within the scope of intraregional cooperation program,
17. Promoting joint projects and training experts on organic agriculture, pistachio and olive,
18. Establishing cooperating on carrying organic agriculture in favorable lands at Turkish-Syrian border,
19. Transferring Knowledge to Syrian experts on implementation agricultural support systems,

ARTICLE 3 *THE EXECUTING AUTHORITIES*

The Executing Authorities responsible for the implementation of this MoU Memorandum of Understanding are:

1. The Ministry of Agriculture and Rural Affairs on behalf of the Government of the Republic of Turkey; and
2. The Ministry of Agriculture and Agrarian Reform on behalf the Government of the Syrian Arab Republic.

ARTICLE 4

ESTABLISHMENT OF STEERING COMMITTEE

1. The Contracting Parties agreed to establish an Agricultural Steering Committee (hereinafter referred to as "the Committee") to monitor and review the implementation of the cooperation under this MoU.
2. The Committee is composed of 5 members per country including the delegation heads on the level of Deputy Undersecretary.
3. The Committee shall meet annually or at intervals specified with mutual consent, alternately in Turkey and Syria;
4. This Committee shall be responsible for;
 - Reviewing the implementation of the cooperation programs as mutually agreed upon ;
 - Reviewing a mutual understanding on proposals for the further development and improvement of cooperation forms;
 - Developing measures to solve the difficulties to arise out of the cooperation activities.

ARTICLE 5

EXPENSES

The international travel expenses of the Steering Committee members shall be borne by the sending country, while accommodation and internal travel expenses shall be assumed by the host country.

Concerning the exchange of experts and trainings mentioned in Article 2, the same procedures are applied according to the available budgetary resources of each country for each activity apart.

The host country shall be informed of the intended visits at least two months prior to the date of arrival.

ARTICLE 6

SETTEMENT OF DISPUTES

Any disputes arising out of the divergence in the interpretation or implementation of this MoU shall be settled amicably through consultations or negotiations between the Contracting Parties.

ARTICLE 7

AMENDMENTS

This MoU may be amended by mutual written consent of the Contracting Parties.

The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under article 8 and form an integral part of this MoU.

ARTICLE 8

ENTRY INTO FORCE, DURATION AND TERMINATION

This MoU hereby shall enter into force on the date of the last written notification by which the Contracting Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their required approval procedures in compliance with national legislation.

This MoU hereby shall remain in force for a period of five (5) years as of the date of its entry into force.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this MoU, in Damascus on 23 December 2009, in two original copies in the Turkish, Arabic and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence in interpretation, the English text shall prevail.

For

**The Government of
The Republic of Turkey**

Mehmet Mehdi EKER

**Minister of Agriculture and
Rural Affairs**

For

**The Government of
The Syrian Arab Republic**

Adel SAFAR

**Minister of Agriculture and
Agrarian Reform**

مذكرة تفاهم

للتعاون الاقتصادي والعلمي والفني في المجال الزراعي

بين

حكومة الجمهورية التركية

و

حكومة الجمهورية العربية السورية

إن حكومة الجمهورية التركية و حكومة الجمهورية العربية السورية المشار إليهما هنا فيما بعد بـ « الطرفين المتعاقدين »

ورغبة منهما بتعزيز علاقات الصداقة بين شعبي البلدين،
وتأكيداً على ضرورة تعزيز التعاون في الزراعة من أجل مزيد من تقوية وتعميق علاقة الصداقة التاريخية والعلاقات الأخوية بين البلدين.

هادفين لإقامة قاعدة مؤسساتية ملائمة للعلاقات الزراعية.

وأخذين بعين الاعتبار أهمية إيجاد حلول مشتركة للمشاكل الأكثر تأثيراً في المنطقة بما فيها كلا البلدين مثل : التغير المناخي والجفاف وارتفاع درجة الحرارة ، ونقص المياه وفي هذا النطاق السعي لتشجيع الاستخدام الفعال للمياه بإتباع طرق حديثة .
وانسجاماً مع التشريعات الوطنية للطرفين المتعاقدين.

فقد اتفقتا على الآتي :

المادة - ١ -

الأهداف

- إن هدف هذه المذكرة هو تشجيع وتعزيز التعاون الاقتصادي والعلمي والفني في المجال الزراعي بين المؤسسات الاقتصادية والتدريبية والعلمية والفنية والمنظمات الأخرى العاملة في المجال الزراعي .

مخالفات وشكل التعاون

- يقوم الطرفان المتعاقدان بتنفيذ التعاون في المجالات التالية :

١. إيجاد حلول إقليمية مشتركة للمشاكل العالمية الأكثر تأثيراً على المنطقة التي تشمل البلدين مثل التغيير المناخي والجفاف وارتفاع درجة الحرارة ونقص المياه ، وفي هذا المجال التوافق وتوفير تعاون في يجف بشكل خاص إلى تشجيع الاستخدام الفعال للمياه بتباعد طرق الري الحديث .
٢. التعاون في مجال استنباط أصناف حيوب مقاومة للجفاف وإنتاج بذور خصصت لأوقات وأعمال فاكهة وإجراء البحوث حولها .
٣. إجراء بحوث في مجال الحبوب والبقوليات والتمامن في مجال أنظمة إنتاج بذور وحفظ الأصول الوراثية في مجال المحاصيل .
٤. نقل المعرفة وإطالة عمر تخزين المنتجات وإعداد وتوسيع الخطوط العريضة المنتجين . الحصاد وإطالة عمر تخزين المنتجات وإعداد وتوسيع الخطوط العريضة المنتجين .
٥. تنظيم بشكل متبادل برامج ونوات ومبادرات تدريبية لتعزيز الإنتاجية في الزراعة وتربية الثروة الحيوانية وتبادل التقنيات والوثائق والمطبوعات والخبرات وتسهيل استخدام مرافق المصاهد البحثية والشركات الزراعية .
٦. تنظيم تدريب متبادل للمدرسين في مجال تدريب المزارعين والإرشاد الزراعي .
٧. تشجيع المشاركة المتبادلة في المعارض الزراعية واتخاذ الإجراءات اللازمة لزيادة تجارة المنتجات الزراعية بشكل متبادل .
٨. تشجيع التعاون في مجال الاستثمار الزراعي .
٩. إقامة تعاون لتحسين الأصناف لمكافحة الجفاف والتصحر والملوحة وخسارة العطاء الزراعي وخطط الإدارة .
١٠. تقديم مساعدة فنية إلى سورية في مجال نظام تسجيل الحيوانات ونظام تسجيل المزارعين ونظام المعلومات الجغرافية ونظام الاستثمار عن بعد .
١١. تنظيم تدريب وتقديم مساعدة فنية للتجراة السوربيين في مجال الحبوب والقطن والخضروات وتحسين النوعية والتلقيح الاصطناعي ونقل الأجنة والتكنولوجيا الحيوية .
١٢. تنظيم جولات دراسية وتدريبية بشكل متبادل حول موضوع حماية أصول الجينات النباتية والحيوانية وحفظهما .
١٣. إقامة تعاون فني حول تحسين واصطفاء وحماية حفظ الأصول الوراثية للأبقار والأغنام
١٤. تقديم مساعدة فنية في مجال تسجيل البنور وأنظمة اختبار المكننة وإصدار الشهادات .
١٥. تعزيز التعاون في مجال نقل أي نوع من التكنولوجيا وتبادل المواد .

١٦. تبادل الخبرات والمعرفة الفنية في مجال إنتاج بوزن النطر ضمن مجال برنامج التعاون بين المناطق ،

١٧. تنفيذ مشاريع مشتركة وتدريب الخبراء في مجال الزراعة العضوية والبيستق الحبيبي والريثون .

١٨. إقامة تعاون في مجال الزراعة العضوية في الأراضي الملائمة على الحدود التركية - السورية .

١٩. نقل المعرفة إلى الخبراء السوريين في مجال تنفيذ أنظمة الدعم الزراعي .

المادة - ٣ -

الجهات المتفذة

- الجهات المسؤولة عن تنفيذ مذكرة التفاهم هذه هي :
- ١- وزارة الزراعة والشؤون الريفية نيابة عن حكومة الجمهورية التركية
- ٢- وزارة الزراعة والإصلاح الزراعي نيابة عن حكومة الجمهورية العربية السورية

المادة - ٤ -

تأسيس لجنة توجيهية

١- اتفق الطرفان المتعاقدان على تأسيس لجنة توجيهية زراعية (المشار إليها هنا فيما بعد

بـ "اللجنة") من أجل مراقبة ومراجعة تنفيذ التعاون بموجب مذكرة التفاهم هذه .

٢- تتألف اللجنة من ٥ / أعضاء من كل بلد فيما فيهم رؤساء الوفود على مستوى معاون وزير .

٣- تجتمع اللجنة سنوياً أو في فترات متفاوتة يتم تحديدها بالاتفاق المتبادل وتنفذ الاجتماعات بالتناوب في سورية و تركيا .

٤- سوف تكون هذه اللجنة مسؤولة عن :

- مراجعة تنفيذ برامج التعاون حسب الاتفاق المشترك .
- التوصل إلى تفاهم متبادل على مقترحات تهدف إلى المزيد من تطوير وتحسين أشكال التعاون .
- تطوير إجراءات من أجل حل الصعوبات الناجمة عن نشاطات التعاون .

المادة - ٥ -

النفقات

- يتحمل البلد المرسل نفقات السفر الدولي لأعضاء اللجنة التوجيهية، بينما يتحمل البلد المضيف نفقات الإقامة والسفر الداخلي .
- بالنسبة لتبادل الخبراء والتدريب المذكور في المادة /٢/ تطبق نفس الإجراءات حسب توفر الموارد الواردة في الموازنة في كلا البلدين ولكل نشاط على حدة.
- سيتم إعلام البلد المضيف بالزيارات المنوي إجرائها قبل شهرين على الأقل من تاريخ الوصول .

المادة - ٦ -

تسوية الخلافات

- يتم تسوية أية خلافات تنشئ عن الاختلاف في تفسير أو تنفيذ هذه المذكرة بشكل ودي من خلال المشاورات أو المفاوضات بين الطرفين المتعاقدين .

المادة - ٧ -

التعديلات

- يمكن تعديل مذكرة التفاهم عن طريق اتفاق خطي مشترك بين الطرفين المتعاقدين، وستدخل التعديلات حيز التنفيذ وفق ذات الإجراءات القانونية المنصوص عليها في المادة « ٨ » ، وستشكل جزءاً لا يتجزأ من هذه المذكرة .

المادة - ٨ -

الدخول حيز النفاذ والمدة والانتهاج

- تدخل مذكرة التفاهم هذه حيز التنفيذ بتاريخ استلام آخر إشعار خطي يقوم من خلاله كلا الطرفين بإعلام بعضهما البعض عبر القنوات الدبلوماسية عن إتمام إجراءات الموافقة المطلوبة من قبلهما وفق القوانين الوطنية .
- تبقى مذكرة التفاهم سارية لمدة ٥ سنوات تبدأ من تاريخ نفاذ الفعالية .
- إقراراً بذلك ، قام الموقعون أدناه والمفوضين أصولاً من قبل حكومتهما المعنيتين بتوقيع مذكرة التفاهم هذه في دمشق بتاريخ ٢٣ كانون الأول ٢٠٠٩ على نسختين أصليتين باللغات التركية والعربية والانكليزية، جميع النصوص أصلية ، وفي حال الاختلاف في التفسير تعتمد النسخة الانكليزية .

عن

حكومة الجمهورية العربية السورية

د. عادل سفر

وزير الزراعة والإصلاح الزراعي

عن

حكومة الجمهورية التركية

محمد مهدي أكبر

وزير الزراعة والشؤون الريقية